

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars I. De Testamentis, Codicillis, & ultimis voluntatibus. Pars II. De Hærede, & Hæreditate. Pars III. De Legitima Trebellianica, & aliis Detractionibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. X. Viterbien. bonorum. An & quando cohæredes, qui integros fructus bonorum hæreditariorum perceperunt, teneantur ad eorum restitutionem ad favorem cohæredis absentis, vel aliàs non curantis su ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74043](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74043)

VITERBIEN.
BONORVM
PRO
HIERONYMO BUSSIO
CUM
EJUS FRATRIBUS.

Casus disputatus coram Cardinali deputato, seu arbitro, incertus est exitus, credo per concordiam.

An & quando cohæredes, qui integros fructus bonorum hæreditariorum perceperunt, teneantur ad eorum restitutionem ad favorem cohæredis absentis, vel aliâ non curantis suæ portionis fructus percipere, vel potius isti censentur condonati.

SUMMARIUM.

1. *Acti series.*
2. **F** In iudicio petitionis hæreditatis, vel famil. ercisc. veniunt fructus.
3. Hæres sciens adesse cohæredem, non potest facere suos fructus portionis istius.
4. Unus frater dicitur administrator portionis alterius.
5. Quid ubi unus est hæres purè, alter sub conditione.
6. Quando inter cohæredes censetur inducitur remissio, seu tacita donatio, quam non percipiens fructus faciat percipienti.
7. De quodam casu tacite remissionis.
8. Datur distinctio, cum qua dicta questio decidenda est.

DISC. X.

Aditis per fratres de Bussis, parentum, aliorumque majorum hæreditatibus, eis æqualiter delatis. Hieronymus Societatem Jesu ingressus est, quare alii fratres alia bona hæreditaria possidentes fructus perceperunt; Cumque ad plures annos, dictus Hieronymus in statu religioso perseverans, propriam portionem recognoscere voluisset, atque fratres ad divisionem provocasset, hinc petiit etiam fructus decursos, quibus denegatis ex fundamento præsumptæ remissionis, seu consumptionis bona fide, Atque controversia benevolè remissa esset cuidam insigni Cardinali, coram isto ad scribendum requisitus ex parte P. Hieronymi actoris.

Dicebam, quod in stricta juris censura (scribendo more Advocati) pro isto respondendum esset, quoniam in iudicio petitionis hæreditatis, vel famil. erciscunde veniunt etiam fructus ad *rex. in l. item veniunt, §. fructus, ff. de petit. hered. glos. Bald. Salycetus, & ceteri in l. non est ambiguum, Cod. famil. ercisc. Afflic. decis. 240. num. 2. & 3. Burratt. dec. 474. num. 6. & 843. num. 3. ubi Adden.*

Neque à consumptis excusari posse dicebam dictos cohæredes, cum scirent alium habere cohæredem, qui cum eis hæreditates adierat, unde propterea erant in mala fide, qua concurrente, non potuerunt facere suos fructus quamvis consumptos, ut

per Afflic. dicta decis. 240. cum qua passim pertranscunt moderniores agentes de hujusmodi fructuum restitutione, ut liquet ex Burratt. locis citatis, decis. 528. num. final. par. 2. rec. Caval. decis. 409. ubi solum questio est super competentiâ iudicii, quod scilicet non cadant sub interdico quorum bonorum, sed veniant in iudicio petitionis hæreditatis, Sed quoad substantiam nemo dubitare videtur.

Si enim pro legitima debentur filio fructus ipso jure à die mortis parentis, etiam ante petitionem, juxta magis communem & receptam opinionem, de qua *Merlin. de legitima lib. 2. tit. 1. quest. 1. & cum qua passim procedit Rota & Curia, cum tamè hæres dici possit in bona fide, putando scilicet eum non esse petiturum, & ex qua ratione præscriptioni mala fides non obstat, multò magis, ubi hæreditas jam est agnita, unde cohæredes sciunt potius administratorio nomine fructus ex illa portione percipere, cum unus frater dicatur administrator portionis alterius fratris ex deductis *per Mubalor. de frat. par. 3. cap. 44.**

Et in fortioribus terminis duorum hæredum, quorum unus sit purè institutus, alter verò sub conditione, ut ista purificatus, possit cohæres conditionaliter institutus petere fructus à principio, neque cohæres excusari possit, dum sciebat posse habere cohæredem, cuius portionis interim administrator erat, cæteris allegatis probat *Andreol. contro. 235. Quicquid enim sit de veritate hujus assumpti non maturè examinata, dum incidenter deducebatur, Attamen per argumentum à fortiori nimium videbatur facere ad rem.*

Scribentes pro cohæredibus, vim constituebant in ea tacita donatione, seu remissione, de qua cæteris allegatis. *Surd. conf. 434. nu. 37. Respondebam tamen id procedere, ubi cessante communione universalis, concurreret societas, seu communio vitæ, quia scilicet fratres, vel alii cohæredes starent ad unam vitam, seu, ut nostri dicunt, ad unum panem; Tunc enim si unus ponit majores fructus, quam alter, videtur de exuberanti facta tacita donatio, ut in specie de fratribus cum dicta distinctione *Angel. in l. quid sit fugitivus §. apud Celsum ff. de Edilit. Edict. Adden. ad Bald. in l. ut nemini Cod. de collation. lit. ra A. Suffragante etiam huic parti regula generali super donatione in dubio excludenda, nec de facili etiam inter conjunctos inducenda, nisi alia urgeant adminicula ex deductis *per Caval. decis. 603. num. 5. & 6. decis. 54. par. 5. rec. decis. 41. par. 9. in principio, & sæpius.***

Allegabant etiam deducta *per Andreol. contro. 318. Verùm ea non faciebant ad casum, unde plana erat responsio ex defectu applicationis ad factum, ubi enim patruus, qui cum nepotibus bona in communi possidebat, extrâ patriam in cujusdam Principis aula diu splendide vixerat, absque eo quod constaret, quod habuisset alios redditus ad illam vitam sustentandam sufficientes, dum salarium erat tenue, ideoque probabiliter infert ad præsumptam solutionem, quod scilicet singulis annis, vel congruis temporibus, fructuum propriæ portionis æquivalentiam nepotes subministraverint, ut communis usus docet; Id autem nullatenus intrare poterat in hac facti specie, in qua agebatur de fratre vivente in Religione absque fratrum subsidio.*

Ista dicebam tanquam Advocatus de stricto jure; Interrogatus autem ab eodem Cardinali, quid ex proprio iudicio pro veritate sentirem, dixi mihi videri (procedendo cum illa aequitate, & bona fide, quæ inter fratres attendenda est) inspiciendum esse, an dicti fratres, qui integros fructus perceperunt

rant, ex eis effecti essent locupletiores, quia nempe cum exuberantibus aliquas fecissent acquisitiones, ita ut pro hac rata dici possint fructus verè, vel æquipollentes extantes; Iste enim casu, cum cessarent omnia, quæ in jure habentur super excusatione à perceptis, & consumptis ratione bonæ, vel saltem non malæ fidei, atque dicti fratres agerent potius de lucro captando, probabilius dicendum videbatur in eos, qui consumpti sunt, referri prius debere proprios, quàm alienos, ita ut isti exuberantes utpote referendi ad alienos, deberent eorum domino restitui; Secus autem in casu converso, ubi scilicet omnes bonâ fide consumpti essent, quia nempe fratres crederent, quod per fratrem effectum religionum essent neglecti, & remissi, dum hæc probabilis credulitas excusare videtur à consumptis, quorum restitutio importaret damnum de proprio in sorte contra omnem æquitatem, & communem usum; Incertum autem est quid sequutum sit, credo autem quod honesta concordia controversiæ finem dederit.

ROMANA CENSVS,

PRO

LAURENTIO CIANTES.

CUM

FRANCISCO STELLA.

Casus decisus per Rotam pro Francisco.

De aditione hæreditatis resultante ex actibus facti, an, & quando adesse dicatur, necne, ubi impugnetur per eum, in cujus præjudicium aditio allegetur.

SUMMARIUM.

- 1 Acti series.
- 2 De Rota decisionibus præsupponendis.
- 3 Resoluto causa.
- 4 De aditione hæreditatis ex actibus facti.
- 5 Declaratur quando id procedat.
- 6 Quando ista quæstiones decidenda sint.
- 7 Quod aliquando resolutiones prodeant ex motivo æquitatis, sed ad cobonestandas decisiones, adducantur conclusiones generales.
- 8 De titulis, ad quos actus referri poterant.
- 9 Etiam si titulus non subsistat, sufficit ejus credulitas, & de ratione.
- 10 Declaratio animi contraria multum attendenda est.
- 11 Aditio hæreditatis in minore vel muliere exigit solemnitates statuti.
- 12 Tutor male agit ad eundem hæreditatem sine inventario.
- 13 De aditionis ratificatione.
- 14 De restitutione in integrum, ob justam opinionem remissivæ.
- 15 Monumentum quomodo deferendum sit decisionibus.

DISC. XI.

Defuncto Martio Jordano, superstitibus Marcello, & Paulo filiis; Cum defuncto etiam Marcello, Societas Sacramenti Sancti Laurentii in Damaso Martii cre-

ditrix, pulsasset Paulum tanquam hæredem, qui dictam qualitatem negabat, hinc assumpta de super disputatione in Rota coram Bichio sub die prima Junii 1641. incidenter occasione remissoria firmatum fuit constare de aditione per actus facti, ut liquet ex decisione, quæ habetur impressa decis. 48. par. 9. rec. & inter illas Bichii decis. 66. Dicta verò lite per concordiam sopita, post longum intervallum, coram Judice particulari, Franciscus Stella cõtra eundem Paulum, seu Laurentium ejus interim defuncti hæredem, cum præsupposito dictæ hæreditariæ qualitatis plures excitavit prætensiones; Cumque pro stylo decisiones præsertim super statu veniant præsupponendæ etiam in Rota, multò magis coram Judicibus inferioribus, donec revocentur, & quatenus etiam stylus rigorosè non intraret, (cum verè & propriè ille procedat in eadem causa, & inter eadem partes) adhuc tamen sint magnæ auctoritatis, neque soleant judices in contrarium judicare; Hinc proinde, ut frequenter contingit, reassumpta fuit ejus revisio coram Bevilacqua subrogato, coram quo sub die 20. Junii 1659. pro confirmatione responsum fuit, unde propterea per concordiam, istam quoque controversiam terminare oportuit.

In hac igitur ultima disputatione coram Bevilacqua, in qua solum scripti pro Laurentio impugnando decisionem, (cum de tempore primæ ad Curiam adhuc non accessissem) Non negabam generalem theoreticam Bartoli in l. gerit. nu. 21. ff. de acquir. hæred. cum concord. in eadem decisione deductis, ut hæreditatis aditio, nedum verbis, ac expressè fieri possit, sed etiam tacitè, seu implicite, ac per actus facti, possidendo scilicet bona hæreditaria, sive illa vendendo, aliaque faciendo, quæ citrà jus, & nomen hæredis fieri non possunt, quos actus plenè reassumit, Menoch. lib. 4. præf. 101.

E converso autem Scribentes in contrarium non negabant ejusdem theoreticæ declarationem, seu moderationem, in decisione quoque admittam, de qua apud Menoch. ubi supra Cyriac. contr. 244. nu. 27. & seqq. Capyc. Larr. decis. 13. nu. 10. Gregor. decis. 460. Buratt. & add. decis. 207. & passim, ut id procedat, quando agatur de actibus omninò univocis, ac per se esse concludentibus, qui citrà jus, ac nomen hæredis fieri non potuerint; Secus autem dato alio possibili titulo vel jure, ex quo illi fieri potuerint, cum tunc aditio non resultet, quoties ista non allegetur per ipsum filium ad ejus favorem, sed per creditores, & alios in ejus præjudicium; Tum quia actus in dubio referendus est ad illum titulum, qui sit facienti utilis, magisque proficiuus; Tum etiam quia aditionis præsumptio fundata est in exclusione delicti, quod aliàs resultaret, possidendo bona aliena eaq; alienando, sive aliàs de eis disponendo ex eadem ratione, ob quam habetur pluries sub tit. de legit. & de rat. conclusio super electione bonorum alienatorum ad terminos texius, in l. Marcellus ff. ad Trebell. & consequenter ubi alter dari potest titulus, tam delicti, quàm præjudicii exclusivus, huic potius tales actus referendi veniunt.

Hinc proinde, tam istius, quàm multarum aliarum similium controversiarum occasione frequentissimè habità, cum videatur articulus in foro penè quotidianus; Dicere consuevi, quod ista non est quæstio juris, sed nudi facti, & applicationis, ex cuius defectu intellectus non acquievit huic resolutioni, dum ex decisionis tenore constat processum esse cum theoreticis generalibus, in se veris, quando (ut dictum est) actus remaneant univoci, ad alium titulum non referibiles; Secus autem isto accedente, cum tunc pariter vera & indubitata sit limitatio; Ideoque

De LUCA
de
Stamentis
et
cvi